

Infopaketti urheilu-, liikunta- ja harrastevälineiden vuokrauspalveluiden turvallisuusvaatimuksista

Tähän infopakettiin on koottu urheilu-, liikunta- ja harrastevälineiden vuokraamista koskevia turvallisuusvaatimuksia. Vaatimukset koskevat esimerkiksi maastopyörien, retkeilyvarusteiden, trampoliinien, paljujen, SUP-lautojen ja kajakkien vuokraamista. Tämän infopaketin tarkoituksena on auttaa vuokralleantajia varmistamaan, että vuokraus on asiakkaalle turvallista.

Vuokrauspalveluita koskee kuluttajaturvallisuuslaki

Kuluttajaturvallisuuslaki ([920/2011](#)) koskee kuluttajille tarkoitettujen palveluiden ja tuotteiden turvallisuutta. Urheilu-, liikunta- ja harrastevälineitä asiakkaalle vuokraavien toimijoiden on noudatettava kuluttajaturvallisuuslakia. Lain vaatimukset koskevat yrityksiä ja julkisen sektorin toimijoita, jotka vuokraavat urheilu-, liikunta- ja harrastevälineitä. Yhdistyksiä laki koskee silloin kun välineitä vuokrataan muille kuin yhdistyksen omille jäsenille. Jos yksityishenkilöt vuokraavat välineitä elinkeinotoiminnassa, myös heidän on noudatettava kuluttajaturvallisuuslakia.

Välineitä vuokraava taho on kuluttajaturvallisuuslain tarkoittama palveluntarjoaja.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo kuluttajaturvallisuuslain noudattamista.

Lisätietoja kuluttajaturvallisuuslain vaatimuksista palveluntarjoajille löytyy Tukesin verkkosivuilta: [Palveluntarjoajan velvollisuudet](#)

Vuokrauspalveluiden turvallisuutta voivat koskea kuluttajaturvallisuuslain lisäksi myös muusta lainsäädännöstä tulevat vaatimukset, kuten esimerkiksi vesiliikennelain (782/2019) vesikulkuneuvon luovuttamista koskevat vaatimukset. Palveluntarjoajan pitää selvittää ja ottaa huomioon kaikki lait ja määräykset vuokraustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Vuokrauspalveluiden tarjoaja vastaa asiakkaan turvallisuudesta

Palveluntarjoajan tulee varmistaa, että palvelu ei aiheuta vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle.

- Vuokrauspalvelun suunnittelu:** Vuokrauspalvelu tulee suunnitella alusta asti turvalliseksi, riskinarviointi on osa palvelun turvallisuussuunnittelua. Ennen vuokraustoiminnan aloittamista tulee suunnitella vuokrausprosessi toimivaksi (tietojen antaminen, perehdyttäminen, logistiikka, välineiden käyttöönotto, käyttö, palautus, tarkastukset, yhteydenpito, toiminta ongelmatilanteissa). Vuokrattavaksi hankittavien välineiden tulee olla vuokrauskäyttöön ja suunnitellulle asiakasryhmälle soveltuvia. Palveluntarjoajan on selvitettävä, tuleeko hänen laatia palvelustaan [turvallisuusasiakirja](#). Turvallisuusasiakirja on hyvä työkalu jo vuokrauspalvelun suunnitteluvaiheessa.
- Turvallisuustietojen antaminen:** Ennen kuin asiakas vuokraa välineen, hänelle tulee antaa riittävät turvallisuustiedot, jotta asiakas pystyy arviomaan voiko hän käyttää välinettä turvallisesti. Asiakkaille on lisäksi annettava riittävät tiedot ja ohjeet välineen turvallisesta käytöstä ja mahdollisista käyttörajoituksista. Vuokralleantajan tulee varmistaa, että asiakkaalla on riittävä osaaminen välineiden turvalliseen käyttöön. Asiakkaalle on myös annettava tarvittaessa kirjalliset käyttöohjeet ja toimintaohjeet hätätilanteissa. Asiakkaille annettavaa ohjeistusta on selvitetty tarkemmin [Tukes-ohjeessa \(6/2015\) Kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavat tiedot](#).
- Välineiden tekninen turvallisuus:** Palveluntarjoaja vastaa siitä, että vuokralle annettavat välineet ovat vuokraushetkellä turvallisessa käyttökunnossa. Välineiden on sovelluttava tarkoitettuun käyttöön, suunnitellun asiakasryhmän taitotasoon ja käyttöympäristön erityispiirteisiin. Vuokralle annettavat välineet tulee tarkastaa, huoltaa ja puhdistaa vuokrausten välillä. Välineiden turvallisesta käyttökunnosta tulee huolehtia vuokratyöstä poistamiseen saakka.
- Henkilönsuojaimet ja muut turvavarusteet:** Vuokrattavien välineiden käytössä tarvittavia turvavarusteita tulee olla saatavilla ja asiakkaat tulee opastaa niiden käyttöön. Turvavarusteiden tarkastaminen ja ylläpito vaatii erityistä huolellisuutta ja riittävää osaamista.

5. **Tarkastusten ja huoltojen dokumentointi:** Vuokrattavien välineiden ja niiden mukana tarjottavien henkilönsuojainten sekä muiden turvavarusteiden päivittäisten tarkastuksien toteutuminen on suositeltavaa kirjata ylös. Laajemmat tarkastukset ja huollot tulee dokumentoida selkeästi esimerkiksi välinekohtaiseen huoltokirjaan.
6. **Osallistumis- ja käyttörajoitukset:** Palveluntarjoajan tulee määrittää, mitä tietoja tai taitoja välineitä vuokraavalla asiakkaalla pitää olla (esim. uimataito, ajokortti, ikä- ja terveysrajoitukset). Käyttörajoituksista pitää kertoa asiakkaalle ennen vuokrauksen toteutumista. Käyttörajoituksiin kuuluu myös esimerkiksi sen määrittäminen, miten ja millä alueella vuokrattavaa välinettä saa käyttää ja millä edellytyksillä välineen saa antaa eteenpäin toisen henkilön käyttöön.
7. **Tapaturmat ja muut poikkeustilanteet:** Asiakkaat tulee ohjeistaa ilmoittamaan välineissä havaituista vioista, onnettomuuksista tai läheltä piti -tilanteista. Palveluntarjoajan tulee kirjata onnettomuus- ja läheltä piti -tilanteet omaan onnettomuuskirjanpitoonsa ja hyödyntää sitä turvallisuuden kehittämisessä.

Asiakkaan vastuu

Palveluntarjoajan vastuulla on se, että palveluun voi osallistua turvallisesti. Asiakkaan vastuulla on noudattaa saamiaan ohjeita. Asiakas voi itse vaikuttaa turvallisuuteen monella eri tavalla. Hänen tulee antaa vuokraustilanteessa riittävät ja oikeat tiedot omasta osaamisestaan, rajoitteistaan ja välineen aiotusta käytöstä. Lisäksi asiakkaan on noudatettava saamiaan ohjeita ja käyttörajoituksia ja ilmoitettava välineissä havaitsemistaan vioista tai vaaratilanteista. Asiakkaan allekirjoittama vastuuvapauslomake ei vapauta palveluntarjoajaa lakisääteisestä turvallisuusvastuusta. Tukes ja Kuluttajaliitto ovat julkaisseet aiheesta [yhteistiedotteen](#). [Asiakkaalle suunnattu muistilista palveluun osallistumisen turvallisuudesta](#) löytyy Tukesin verkkosivuilta.

Ilmoita vakavasta tapaturmasta tai läheltä piti -tilanteesta Tukesiin

Jos vuokrauspalvelussa tapahtuu vakava läheltä piti -tilanne tai asiakastapaturma, palveluntarjoajan tulee ilmoittaa siitä Tukesiin. Ilmoituksen voi tehdä esimerkiksi Tukesin verkkosivuilla. Ilmoituksen vaarallisesta kuluttajapalvelusta voi tehdä kuka tahansa, myös palveluun osallistunut asiakas tai sivullinen.

[Lomake vaara- tai läheltä piti -tilanteen ilmoittamiseksi](#)

Lisätietoja antavat

Rosemarie Wallin (21.8.2020 saakka)
rosemarie.wallin@tukes.fi
+358 29 505 2139

Ylitarkastaja Inna Kulla
inna.kulla@tukes.fi
+358 29 505 2195

Tukesin Kuluttajapalvelut-ryhmän asiantuntijoiden yhteystiedot palvelutyypeittäin löytyvät

[Tukesin verkkosivuilta](#)

MUISTA AINAKIN NÄMÄ

- Vuokrauspalvelu ei saa aiheuttaa kuluttajille vaaraa.
- Tunnista ja arvioi palveluusi liittyvät riskit.
- Hyödynnä Tukesin ohjeita ja työvälineitä, huomioi palvelukohtaiset riskit ja vaarat.
- Varmista, että palvelussa käytettävät välineet soveltuvat käyttöönsä ja ovat turvallisia.
- Anna kuluttajalle tarvittavat tiedot palvelun turvallisuudesta.
- Seuraa toimialan turvallisuutta ja sattuneita onnettomuuksia.
- Ilmoita vakavista tapaturmista ja läheltä piti -tilanteista Tukeisiin.
- Laadi tarvittaessa turvallisuusasiakirja.
- Palveluntarjoaja ei voi vapautua velvollisuuksistaan käyttämällä sopimuksissa vastuuvapautuslausekkeita tai ilmoittamalla, että asiakas osallistuu palveluun omalla vastuulla.